

ด่วนที่สุด

ที่ นน ๐๐๓๒.๐๑๓/ ๗๗๗

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดน่าน
ถนนน่าน-ทุ่งช้าง ตำบลผาสิงห์
อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน ๕๕๐๐๐

๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

เรื่อง แจ้งแนวทางการใช้ลูกประคบสมุนไพรในการทำหัตถการผู้ป่วยในสถานการณการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ของสถานบริการของรัฐสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดน่าน

เรียน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลน่าน/ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลชุมชนทุกแห่ง และสาธารณสุขอำเภอทุกอำเภอ
อ้างถึง หนังสือสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดน่าน ที่ นน ๐๐๓๒.๐๐๘/ ๓๘๕ ลงวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๔

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาประกาศกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก จำนวน ๑ ฉบับ
เรื่อง การให้บริการแพทย์แผนไทยในสถานบริการของรัฐ เพื่อป้องกัน
ควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ หรือ โรคโควิด ๑๙
(Coronavirus Disease ๒๐๑๙ (COVID-๑๙)) พ.ศ. ๒๕๖๓

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดน่าน ได้จัดการประชุมการพัฒนาคุณภาพและความปลอดภัยในสถานบริการ รพช. และ รพ.สต. จังหวัดน่าน ในช่วงการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ และเชิญคณะกรรมการเยี่ยมสำรวจพัฒนาคุณภาพสถานบริการสาธารณสุขเข้าร่วมประชุมในวัน ที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๖๔ เวลา ๑๓.๓๐ - ๑๖.๓๐ น.ผ่านระบบประชุมทางไกลผ่านจอภาพ (Web Conference) โปรแกรม ZOOM Cloud Meetings และในที่ประชุมได้มีประเด็นข้อซักถามเรื่องการใช้ลูกประคบสมุนไพรซ้ำกับผู้ป่วยที่ให้บริการนวดประคบสมุนไพร ที่มีความกังวลว่าจะเป็นวัสดุเสี่ยงสัมผัสการแพร่เชื้อ และลูกประคบยังเป็นวัสดุสิ้นเปลืองและอาจส่งผลกระทบต่อปริมาณของโรงพยาบาล นั้น

ในการนี้ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดน่าน โดยกลุ่มงานการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกได้หารือประเด็นฯ ดังกล่าว กับกลุ่มงานพัฒนาคุณภาพและรูปแบบบริการที่ได้สอบถามข้อมูลจาก IC Nurse ของทั้ง ๑๕ โรงพยาบาล ได้ข้อสรุปดังนี้

๑. ให้ยึดแนวทางการให้บริการตามประกาศของกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ได้แก่ ข้อ (๓) ด้านสถานที่ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ๖) ลูกประคบสมุนไพร ให้ใช้เฉพาะผู้รับบริการเป็นรายบุคคล ไม่นำมานั่งซ้ำ หรือใช้ซ้ำกับผู้มารับบริการรายอื่น และนั่งลูกประคบสมุนไพรไม่น้อยกว่า ๓๐ นาที ก่อนนำไปประคบ รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

๒. หลีกเลียง หรือ งดเว้นการให้บริการหัตถการฯ ดังกล่าว จนกว่าสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ จะเข้าสู่ระดับที่ควบคุมได้ หากจำเป็นต้องใช้ให้ยึดตามแนวทางการให้บริการตามประกาศของกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก (ข้อ ๑)

๓. หากใช้ลูกประคบทำหัตถการให้ผู้ป่วย

๓.๑ กรณีผู้ป่วยที่ไม่มีอาการติดเชื้อ แนะนำให้ซ็อกกลับไปบ้าน

๓.๒ กรณีผู้ป่วยที่ติดเชื้อให้ใส่ถุงพลาสติก และเขียนชื่อผู้ป่วย โดยเก็บรักษาไว้ที่โรงพยาบาล ก่อนนำไปทำหัตถการในครั้งต่อไป

ขอแจ้ง...

ทั้งนี้ จึงขอแจ้งแนวทางการใช้ลูกประคบสมุนไพร ในการทำหัตถการผู้ป่วยในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ของสถานบริการของรัฐสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดน่าน มายังท่าน เพื่อแจ้งแก่ผู้รับผิดชอบ เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีความปลอดภัยต่อผู้รับบริการ ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางกานดา ยุบล)

นักวิชาการสาธารณสุขเชี่ยวชาญ (ด้านส่งเสริมพัฒนา)
ปฏิบัติราชการแทน นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดน่าน

กลุ่มงานการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

โทรศัพท์ ๐ ๕๔๖๐ ๐๐๖๘ - ๕๑๒

(ผู้ประสานงาน : นายนพเก้า วงศ์กองแก้ว)

โทรสาร ๐ ๕๔๖๐ ๐๐๗๕

อีเมล thaimednan@gmail.com

ประกาศกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
เรื่อง แนวทางการให้บริการการแพทย์แผนไทย
ในสถานบริการสาธารณสุขของรัฐ เพื่อป้องกันควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ โรคโควิด 19
(Coronavirus Disease 2019 (COVID-19)) พ.ศ. ๒๕๖๓

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดแนวทางการให้บริการการแพทย์แผนไทยในสถานบริการสาธารณสุขของรัฐ เพื่อป้องกัน ควบคุมโรค ลดความเสี่ยงการแพร่กระจายของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๒ (๔) กำหนด พัฒนาคุณภาพมาตรฐาน กลไกการรับรอง มาตรฐาน คุณภาพบริการ บุคลากร เทคโนโลยี ผลิตภัณฑ์ และให้การคุ้มครองผู้บริโภคด้านการแพทย์แผนไทย และการแพทย์ทางเลือก อธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกจึงได้ออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก เรื่อง แนวทางการให้บริการการแพทย์แผนไทยในสถานบริการสาธารณสุขของรัฐ เพื่อป้องกันควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ โรคโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19)) พ.ศ. ๒๕๖๓”

ข้อ ๒ กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ได้กำหนดแนวทางการให้บริการการแพทย์แผนไทยสำหรับสถานบริการสาธารณสุขของรัฐ เพื่อป้องกัน และควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ดังต่อไปนี้

๒.๑ สำหรับสถานบริการสาธารณสุข

(๑) ด้านการคัดกรอง/ลงทะเบียน/นัดหมาย/การบันทึกข้อมูล

๑) จัดให้มีระยะห่างระหว่างบุคคลอย่างน้อย ๑ - ๒ เมตร

๒) ต้องมีอุปกรณ์ตรวจวัดอุณหภูมิ แอลกอฮอล์ ๗๐% หรือ เจลแอลกอฮอล์ ๗๐%

สำหรับทำความสะอาดมือ

๓) การคัดกรองและวัดอุณหภูมิ

- คัดกรองและวัดอุณหภูมิผู้มารับบริการทุกราย

- คัดกรองผู้ปฏิบัติงานทุกราย วันละ ๒ เวลา เช้า-บ่าย ก่อนปฏิบัติงาน

- กรณีมีไข้มากกว่า ๓๗.๓ องศาเซลเซียส และเป็นกลุ่มเสี่ยง เช่น สัมผัสผู้ติดเชื้อ

การเดินทางไปในพื้นที่เสี่ยง หรือมีโรคประจำตัว ได้แก่ เบาหวาน ความดันโลหิตสูง เป็นต้น ให้ส่งต่อผู้ป่วยรับการดูแลทางการแพทย์แผนปัจจุบัน

- กรณีมีอาการระบบทางเดินหายใจผิดปกติ เช่น ไข้ ไอ มีน้ำมูก เจ็บคอ ผู้ที่มีอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่ (Influenza-like symptoms) ให้พบแพทย์แผนไทย เพื่อตรวจและพิจารณาส่งจ่ายยาแผนไทย

๔) จัดให้มีระบบนัดหมายและคิวรับบริการล่วงหน้าก่อนเข้ารับบริการ เช่น ทางออนไลน์ ทางโทรศัพท์ หรือทางแอปพลิเคชันต่าง ๆ ส่วนในกรณีการเข้ารับบริการด้วยตนเองโดยไม่ได้นัดหมายล่วงหน้า ให้จัดสถานที่สำหรับผู้รับบริการกรอกข้อมูลโดยการเว้นระยะห่างอย่างน้อย ๑ - ๒ เมตร และมีที่กั้นระหว่างบุคคล

๕) บันทึกกรายชื่อ...

๕) บันทึกรายชื่อ ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ วันที่และเวลาของผู้มารับบริการทุกราย เพื่อให้สามารถติดตามตัวได้ในกรณีที่ต้องสอบสวนโรค

๖) การบันทึกรายชื่อผู้ให้บริการ และกิจกรรมที่ให้บริการกับผู้รับบริการทุกราย

๗) มีระบบติดตามผู้รับบริการทุกราย หลังรับบริการอย่างน้อย ๑๔ วัน

๘) จัดสื่อประชาสัมพันธ์ข้อมูลความรู้เรื่องโรคติดต่อ การแพร่กระจายโรค การป้องกันโรค และคำแนะนำให้กับผู้รับบริการ

(๒) ด้านการบริการ

๑) ให้บริการการตรวจวินิจฉัยรักษาโรค การจ่ายยาแผนไทย ด้วยศาสตร์การแพทย์แผนไทย โดยจัดให้มีระยะห่างระหว่างแพทย์แผนไทยและผู้รับบริการอย่างน้อย ๑ - ๒ เมตร หรือมีที่กั้นระหว่างบุคคล สวมหน้ากากอนามัย อุปกรณ์ป้องกันใบหน้า (Face Shield) และผู้จัด/ผู้จ่ายยาแผนไทยต้องใส่ถุงมือทุกครั้ง

๒) ให้บริการหลักการในการบำบัดรักษาได้ตามความจำเป็น คือ การนวดไทยเพื่อการรักษา การประคบสมุนไพรเพื่อการรักษา และการดูแลมารดาหลังคลอดเพื่อการรักษาเท่านั้น

ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทย หรือการแพทย์แผนไทยประยุกต์ โดยการนวด/ประคบบริเวณคอ บ่า ไหล่ ผู้นวด/ประคบ ต้องใส่อุปกรณ์ป้องกันใบหน้า (Face Shield) จัดบริการการนวดรักษาบริเวณศีรษะ ใบหน้า การนวดเผชิญหน้า หรือใกล้ชิดบริเวณใบหน้าของผู้รับบริการ

๓) จัดกิจกรรมการให้บริการการอบไอน้ำสมุนไพร หรือกิจกรรมอื่นที่มีความเสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของโรค

๔) ระยะเวลาให้บริการไม่เกิน ๑ ชั่วโมง/ครั้ง/คน

(๓) ด้านสถานที่ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้

๑) ห้องบริการต้องมีระบบป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อ มีระบบอากาศภายในอาคารที่เหมาะสม มีเครื่องดูดอากาศ อากาศถ่ายเทสะดวก สะอาด และแยกเป็นสัดส่วน

๒) กำหนดให้เว้นระยะห่างระหว่างบุคคลอย่างน้อย ๑ - ๒ เมตร ยกเว้นกรณีผู้พิการ/ผู้สูงอายุที่ต้องมีผู้ดูแลอย่างใกล้ชิด (ให้มีผู้ดูแล ๑ คน)

๓) ระยะห่างระหว่างเตียงให้บริการ ต้องมีระยะห่างอย่างน้อย ๑ - ๒ เมตร กรณียกพื้นสูงให้เว้นระยะเบาะเว้นเบาะ และมีม่านกั้นระหว่างเตียงให้บริการที่สามารถทำความสะอาดได้ง่าย

๔) จัดเตรียมหน้ากากอนามัย อุปกรณ์ป้องกันใบหน้า (Face Shield) และถุงมือ

๕) จัดเตรียมแอลกอฮอล์ ๗๐% หรือเจลแอลกอฮอล์ ๗๐% สำหรับทำความสะอาดมือทุกจุดบริการ

๖) ลูกประคบสมุนไพร ให้ใช้เฉพาะผู้รับบริการเป็นรายบุคคล ไม่นำมานั่งแช่หรือใช้ซ้ำกับผู้รับบริการรายอื่น และนั่งลูกประคบสมุนไพรไม่น้อยกว่า ๓๐ นาที ก่อนนำไปประคบ

๗) ผ้าห่อ หรือผ้ารองลูกประคบ จะต้องผ่านการฆ่าเชื้อทุกชิ้น

๘) จัดให้มีเสื้อผ้าสำหรับเปลี่ยนของผู้มารับบริการ โดยอยู่ในถุงที่แยกแต่ละชุดอย่างชัดเจน และผ่านการอบฆ่าเชื้อทุกตัว

๙) มีถุงพลาสติกสำหรับใส่เสื้อผ้าที่ผู้รับบริการสวมใส่มาและของใช้ส่วนตัว เก็บไว้ในล็อกเกอร์เก็บของ

๑๐) มีอ่างล้างมือ...

๑๐) มีอ่างล้างมือที่ถูกสุขลักษณะ สบู่เหลว เจลล้างมือ พร้อมใช้งาน

๑๑) จัดให้มีภาชนะรองรับขยะแต่ละประเภทที่มีฝาปิดมิดชิด

(๔) ด้านการดูแลความสะอาด

๑) ทำความสะอาดสถานที่ อุปกรณ์ที่ใช้บริการร่วมกัน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ เติียงตรวจ ก่อนและหลังให้บริการทุกครั้ง

๒) ต้องเปลี่ยนผ้าปูที่นอน ปลอกหมอน ผ้าขางเตียง หรือกระดาษปูเตียงแบบใช้แล้วทิ้ง ทุกครั้งหลังให้บริการแต่ละราย

๓) ทำความสะอาดเตียงนอน/ประคบ หมอน เบาะยาง และบริเวณโดยรอบด้วย น้ำยาฆ่าเชื้อ หรือแอลกอฮอล์ ๗๐% ทุกครั้งหลังให้บริการแต่ละราย และพักเตียงหลังให้บริการอย่างน้อย ๓๐ นาที

๔) ทำความสะอาดห้องนอน/ประคบ ด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อ แอลกอฮอล์ ๗๐% หรือ การใช้แสง UV ฆ่าเชื้อภายในสถานที่ให้บริการหลังให้บริการในแต่ละวัน

๕) ดูแลรักษาทำความสะอาดอุปกรณ์ เครื่องมือที่มีการสัมผัสบ่อย เช่น เครื่องวัด ความดันโลหิต เป็นต้น ด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อ หรือแอลกอฮอล์ ๗๐%

๖) ทำความสะอาดบริเวณที่มีการสัมผัสบ่อย เช่น ที่จับหรือลูกบิดประตู ปุ่มกด ลิฟท์ ราวจับ ราวบันได เป็นต้น ด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อ หรือแอลกอฮอล์ ๗๐% อย่างน้อยทุก ๑ ชั่วโมง

๗) ทำความสะอาดล้อคเกอร์เก็บของด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อหลังผู้ใช้บริการในแต่ละราย และต้องจัดให้มีแอลกอฮอล์ ๗๐% หรือเจลแอลกอฮอล์ ๗๐% ที่บริเวณล้อคเกอร์

๘) ทำความสะอาดห้องน้ำ ทุก ๑ ชั่วโมง หรือบ่อยครั้งตามจำนวนผู้มารับบริการ ด้วยน้ำยาทำความสะอาด หรือสารฆ่าเชื้อ เช่น แอลกอฮอล์ ๗๐% น้ำยาฆ่าเชื้อที่มีส่วนผสมของคลอรีน เป็นต้น

๙) มีมาตรการรองรับการป้องกันเชื้อในอากาศ การล้างทำความสะอาดเครื่องปรับอากาศ ด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อโรค และควบคุมคุณภาพอากาศภายในพื้นที่เป็นประจำ

๒.๒ สำหรับผู้ให้บริการ

(๑) สังเกตอาการตนเองสม่ำเสมอ หากมีไข้ หรืออาการป่วยระบบทางเดินหายใจ ใดๆอย่างหนึ่ง เช่น ไอ จาม มีน้ำมูก หรือเหนื่อยหอบ ให้หยุดปฏิบัติงาน แจ้งหน่วยงาน และให้พบแพทย์ทันที

(๒) ต้องใส่หน้ากากอนามัย สวมหมวกคลุมผม อุปกรณ์ป้องกันใบหน้า (Face Shield) และผ้ากันเปื้อน ตลอดระยะเวลาการให้บริการ หลีกเลี่ยงการสัมผัสบริเวณใบหน้า ตา ปาก จมูก โดยไม่จำเป็น

(๓) ต้องล้างมือด้วยสบู่ หรือเจลแอลกอฮอล์ ๗๐% ก่อนและหลังให้บริการทุกครั้ง

(๔) ต้องใส่ถุงมือในการให้บริการนอน/ประคบ และต้องทำความสะอาดด้วย แอลกอฮอล์ ๗๐% ก่อนและหลังนอน/ประคบทุกครั้ง

(๕) ไม่ใช้สิ่งของร่วมกับผู้อื่น เช่น แก้วน้ำ หลอดดูดน้ำ ช้อน จาน ผ้าเช็ดมือ ผ้าเช็ดหน้า เป็นต้น

(๖) งดเว้นการพูดคุยระหว่างการให้บริการ หรือพูดคุยเท่าที่จำเป็น เช่น สอบถาม อาการ เป็นต้น

๒.๓ สำหรับผู้รับบริการ

(๑) ผู้รับบริการจะต้องใส่หน้ากากผ้า หรือหน้ากากอนามัยตลอดเวลาที่รับบริการ และล้างมือด้วยสบู่ หรือเจลแอลกอฮอล์ ๗๐% ก่อนและหลังเข้ารับบริการทุกครั้ง

(๒) นั่งห่างระหว่างบุคคลอย่างน้อย ๑ - ๒ เมตร หรือเก้าอี้เว้นเก้าอี้

(๓) หลีกเลี่ยง...

(๓) หลีกเลี่ยงการสัมผัสที่ไม่จำเป็น เช่น ที่จับหรือลูกบิดประตู ปุ่มกดลิฟท์ ราวจับ ราวบันได เป็นต้น

(๔) ผู้รับบริการ ต้องไม่เปิดเผยข้อมูลส่วนตัว เช่น โรคประจำตัว การเดินทางไปในพื้นที่เสี่ยงที่มีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 การสัมผัสใกล้ชิดบุคคลในครอบครัว/ญาติที่มีการติดเชื้อ เป็นต้น

(๕) หากพบว่าตนเองมีไข้ หรืออาการป่วยระบบทางเดินหายใจอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ไอ จาม มีน้ำมูก หรือเหนื่อยหอบ งดรับบริการ และให้พบแพทย์ทันที

(๖) หลังรับบริการในช่วง ๑๔ วัน หากพบว่าตนเองมีอาการเข้าข่ายติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ต้องแจ้งสถานบริการสาธารณสุขหรือผู้ให้บริการรับทราบ และพบแพทย์ทันที

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

(นายมรุต จิรเศรษฐสิริ)

อธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก